

Tematické okruhy k maturitní zkoušce z předmětu

GEOGRAFIE

Školní rok 2023/2024

1. Planeta země ve vesmíru
 - Vznik vesmíru, galaxie, hvězdy, planety, ostatní kosmická tělesa, astronomické délkové jednotky, souhvězdí, Slunce, Sluneční soustava, Měsíc Země, důležité milníky ve výzkumu vesmíru, tvar a velikost země, rotační pohyb země a jeho důsledky, oběžný pohyb Země a jeho důsledky.
2. Atmosféra a litosféra, kartografie
 - Atmosféra: Složení a stavba atmosféry, pochody probíhající v atmosféře, vzduchové hmoty, podnebné pásy, podnebí, počasí, meteorologie, vliv člověka na atmosféru.
 - Litosféra: stavba Země, složení zemské kůry, Wegenerova teorie (kontinentální drift), pohyb litosférických desek, endogenní pochody, exogenní pochody, georeliéf, typy georeliéfu, vliv člověka na litosféru.
 - Kartografie: definice vědy, mapa (obsah, druhy, legenda), měřítko, zeměpisné souřadnice, časová pásma.
3. Hydrosféra a kryosféra
 - Hydrosféra: rozložení vody na Zemi, oběh vody na Zemi, součásti světového oceánu, mořská voda (pohyb, vlastnosti – teplota a barva, význam, vliv člověka), vodní toky (veletoky, řeky, potoky, potůčky), jezera (význam, vlastnosti, charakteristika a dělení), bažiny, ledovce (voda v pevném skupenství), podpovrchová voda.
4. Biosféra a pedosféra
 - Biosféra: vymezení pojmu biogeografie, biocenóza, biotop, ekosystém, výšková stupňovitost, národní parky světa, vliv člověka na biosféru.
 - Pedosféra: vznik půdy, složení půdy, půdotvorní činitelé, hlavní vlastnost půdy, půdní druhy a typy, půdní horizonty, eroze půdy, zonalita půdy.
5. Demografie (obyvatelstvo a sídla)
 - Populace a její vývoj, základní demografické ukazatele (hustota ob., porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek, věková pyramida a její typy, národnostní a jazykové složení obyvatelstva, světová náboženství, přirozený a mechanický přírůstek obyvatel, základní sídelní jednotky, městská sídla, venkovská sídla, vliv geografické polohy na rozvoj sídel, jádrové a periferní oblasti sídel, demografické problémy světa.

6. Geografie hospodářská

- Charakteristika světového hospodářství, hospodářská úroveň států, HDP, dělení hospodářské činnosti: primér, sekundér (primární sektor – zemědělská produkce, typy zemědělství, rostlinná výroba světa (hlavní plodiny a oblasti jejich pěstování), vliv zemědělství na životní prostředí, těžba nerostných surovin; sekundární sektor – dělení průmyslové výroby, lokalizace hlavních průmyslových oblastí světa).

7. Geopolitika a konflikty 21. století

- Světové politické organizace (OSN, NATO, MMF, apod.), klasifikace států – formy vlády a státní zřízení a režim, supervelmoci, postsovětské dopady na dnešní svět, konflikt na blízkém východě, Rusko-ukrajinský konflikt, konflikt o Náhorní Karabach, konflikt v Afghánistánu.

8. Česká republika – fyzickogeografické podmínky

- Poloha, geologický a geomorfologický vývoj a stavba, povrch, vodstvo, podnebí, půdy, krajinné typy, národní parky + turistika, ochrana přírody.

9. Česká republika – socioekonomická charakteristika

- Těžba nerostných surovin, nejdůležitější průmyslová odvětví, zemědělské výrobní oblasti, doprava, lidnatost, pohyb obyvatel, národnostní a náboženská skladba, charakteristické typy sídel.

10. Geografická charakteristika Evropy

- Postavení a vliv Evropy ve světě; přírodní poměry – poloha, povrch, klima, krajiny; obyvatelstvo – pohyb, sídla, zemědělství, průmysl, jádrové oblasti, periferní oblasti; problémy kontinentu.

11. Střední Evropa

- Německo, Polsko, Maďarsko, Slovensko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Rakousko – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

12. Západní Evropa

- Velká Británie, Irsko, Francie, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

13. Jižní a Jihovýchodní Evropa

- Jižní: Španělsko, Portugalsko, Řecko, Itálie, Andorra, Vatikán, Monako, San Marino, Malta, Kypr – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).
- Jihovýchodní – Slovinsko, Chorvatsko, Bulharsko, Rumunsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko, Kosovo, Černá Hora, Severní Makedonie, Albánie, Turecko – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

14. Severní Evropa

- Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Island, Lotyšsko, Litva, Estonsko – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

15. Východní Evropa a Zakavkazsko

- Rusko, Gruzie, Arménie, Moldavsko, Kazachstán, Ukrajina, Bělorusko, Ázerbájdžán – (vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

16. Severní Amerika

- Státy Severní a Střední Ameriky – vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch.

17. Latinská Amerika

- Fyzická geografie, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch.

18. Afrika

- Fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch.

19. Austrálie a Oceánie, Arktida a Antarktida

- Fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch.

20. Jihozápadní, Jižní a Střední Asie

- Jihozápadní: Irák, Írán, Saudská Arábie, Omán, Kuvajt, Jemen, Bahrajn, Katar, Spojené arabské emiráty, Izrael, Sýrie, Libanon, Jordánsko (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).
- Jižní: Afghánistán, Pákistán, Indie, Srí Lanka, Maledivy, Nepál, Bhútán, Bangladéš (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).
- Střední Asie: Kyrgyzstán, Tádžikistán, Uzbekistán, Turkmenistán (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

21. Jihovýchodní, Východní a Severní Asie

- Jihovýchodní: Barma, Thajsko, Kambodža, Laos, Vietnam, Malajsie, Indonésie, Timor, Filipíny, Brunei, Singapur (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).
- Východní: Japonsko, Čína, Jižní Korea, Severní Korea, Mongolsko, Tchaj-wan (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).
- Severní: asijská část Ruska (fyzická geografie oblasti, vymezení oblasti, přírodní podmínky, sociálně – ekonomické podmínky, postavení regionu ve světě, cestovní ruch).

22. Globální problémy světa

- Přelidnění země, hladomor, nebezpečí jaderné katastrofy, civilizační choroby, surovinové a energetické problémy, terorismus, rasismus, ekologické problémy.

23. Doprava a cestovní ruch

- Terciární sektor - základní dělení dopravy; charakteristika jednotlivých odvětví dopravy – silniční, železniční, potrubní, lodní, letecká doprava, cestovní; obslužná sféra.